

EŻAMIJIET ANNWALI TAL-ISKOLA SEKONDARJA 2009

Direttorat għal Kwalità u Standards fl-Edukazzjoni
Taqsimata tal-Assessjar Edukattiv

IR-RABA' SENA

STORJA (OPTION)

HIN: Siegħa u nofs

Isem: _____

Klassi: _____

A. Wiegħeb il-mistoqsijiet fuq dan is-sors.

Aqra sewwa dan is-sors u wiegħeb il-mistoqsijiet.

“Fl-1918, l-Onor. Francesco (Ċikku) Azzopardi, P.L., ipprova jnehhi t-taxxa fuq il-qamh ... ressaq mozzjoni quddiem il-Kunsill tal-Gvern ... biċċa mid-diskors ... ta' Azzopardi:

‘Ahna lkoll nafu li dan l-ahhar il-prezz tal-hobż tela minn 5½ soldi jew 5¾ soldi għal 7 soldi r-ratal, filwaqt li qabel il-gwerra ma kienx hlief 2½ d ir-ratal; u qabel ma reġa' żdied il-prezz diga' kien għoli wisq għall-fqar kollha. Il-hobż huwa l-ikel ewlieni tal-klassi tal-fqar fil-gżira, u kap ta' familja li għandu paga ta' 2 xelini jew 3 xelini kuljum u bihom irid iżomm lil martu u tieta, erbgħa jew hamest itfal, bil-fors ikollu jbati l-guħ b'dan il-prezz hekk għoli li wiehed irid iħallas għall-hobż... Kif jista' jkun li dan l-imsejken fqir jiehu hsieb il-bżonnijiet kollha tal-familja tiegħu bil-biċċa salarju li jkollu? Bil-fors ikollu jiddispra.’

Il-mozzjoni ta' Azzopardi ma ssekondaha hadd.”

(sors: Frenzo, H. (1970): *Ir-Rivoluzzjoni Maltija tal-1919*, Malta, pp.23-4.)

1. X'ipprova jagħmel Ċikku Azzopardi?

_____ (1)

2. Għaliex kien importanti l-hobż għall-Maltin ta' dak iż-żmien?

_____ (1)

3. Għaliex taħseb li l-paga ta' kap ta' familja f'dak iż-żmien ma kinitx tajba?

_____ (1)

4. Għaliex il-qagħda ekonomika tal-familja llum hi aħjar minn dik ta' dak iż-żmien?

_____ (2)

5. X'tahseb li kien l-effett tal-gholi tal-prezz tal-hobz fuq il-familji?

_____ (1)

6. Fejn ressaq din il-mozzjoni tieghu Ċikku Azzopardi ?

_____ (1)

7. X'effett kien ikollha fuq id-dhul tal-Gvern kieku tnehhiet din it-taxxa fuq il-hobz?

_____ (1)

8. Spjega fil-qosor x'gara fis-*Sette Giugno*.

_____ (4)

(Total 12-il marka)

B. Wiegeb il-mistoqsijiet fuq dan is-sors

MALTA DOCKYARD'S ENLARGEMENT.
From the London Truth.

The Government have decided to lay out a large sum in enlarging Malta Dockyard, and a great deal more work is to be done there in future. It appears that Maltese labor is cheaper than that of Portsmouth or Devonport, but, surely, "My Lords" are not so stupidly shortsighted but that they must be aware that it will be necessary to send out all the materials to the Mediterranean; so that in the end there will not be the saving of a shilling, and the only result will be a vast increase in the discontent which now prevails among our dockyard employes.

The New York Times. August 9, 1884.

1. Dan is-sors hu wiehed primarju jew sekondarju? Għaliex tahseb hekk?
_____ (2)
2. X'kien wiehed mill-vantaġġi li kellha Malta meta mqabbla mat-tarznara ta' Portsmouth u Devonport? _____ (1)
3. Għaliex, skont dan is-sors, ma kienx jaqbel li jsir investiment fit-tarzna ta' Malta?
_____ (2)
4. Għaliex it-Tarzna kienet importanti ħafna għall-Maltin?
_____ (1)
5. Semmi gwerra li ġrat matul is-seklu 19 fejn it-tarzna ta' Malta żdidilha x-xogħol.
_____ (1)
6. X'tip ta' vapuri kienu jidhlu fit-tarzna ta' Malta fiż-żmien meta deher dan l-artiklu?
_____ (1)

(Total 8 marki)

Ċ. Aqra sewwa din it-tabella dwar il-kostituzzjonijiet ta' Malta u wieġeb il-mistoqsijiet.

Kostituzzjoni	Taqsim tal-Kunsill tal-Gvern	
1835	7 nominati	
1849	10 nominati	8 eletti
1887	6 nominati	14 eletti
1903	9 nominati	8 eletti
1921	32 eletti	

1. Xi tfisser 'kostituzzjoni'?
_____ (1)
2. a. Għall- Maltin, liema kienet l-aħjar kostituzzjoni:
dik tal-1849 jew tal-1887? _____ (1)
- b. Għaliex tahseb hekk? _____ (1)
3. a. Minn dawn il-kostituzzjonijiet kollha, liema kienet l-aħjar kostituzzjoni għal Malta u Għawdex?
_____ (1)

b. Għaliex taħseb hekk?

_____ (1)

4. X' differenza kienet tgħaddi bejn il-membri eletti u dawk nominati?

_____ (2)

5. Semmi żewġ mexxejja Maltin li hadmu hafna għad-drittijiet tal-Maltin fis-seklu 19.

_____ (2)

6. Min seta' jivvota għall-ewwel darba skont il-kostituzzjoni ta' Malta tal-1947?

_____ (1)

(Total 10 marki)

D. Ikteb paragrafu ta' madwar tmien sentenzi fuq TNEJN minn dawn.
B'kolloxx trid tikteb żewġ paragrafi separati.

1. Il-Kwistjoni tal-Lingwa
2. Ir-relazzjonijiet bejn il-Knisja Kattolika u l-Istat fi żmien l-Ingliżi
3. Il-kriżi politiko-religjuża tas-snin tletin (1930s).
4. L-effetti fuq Malta tal-pesta u epidemiji oħra.
5. L-iżvilupp tas-saħħa pubblika
6. L-istruttura ekonomika ġdida ta' Malta llum

(10 x 2 = 20 marka)

It-Tieni Parti - Storja tal-Ewropa

E. Hares lejn dawn is-sorsi u wieġeb il-mistoqsijiet.

Sors A

Sors B

Sors Ċ

Sors D

1. Liema minn dawn is-sorsi huwa sors ta' qabel ir-Rivoluzzjoni Industrijali?

_____ (1)

2. Il-mod kif kien isir ix-xogħol wara r-Rivoluzzjoni Industrijali tbiddel. X'kienet din il-bidla?

_____ (2)

3. Taħseb li l-produzzjoni żdiedet wara din ir-rivoluzzjoni?

_____ (1)

4. Liema sors jurina li x-xogħol għal xi haddiema sar iżjed iebes?

_____ (1)

5. Semmi żewġ raġunijiet għala r-Rivoluzzjoni Industrijali bdiet l-Ingilterra.

_____ (2)

6. Semmi żewġ pajjiżi barra l-Ingilterra li saru industrijalizzati malajr fiż-żmien ta' wara.

_____ (2)

7. Semmi żewġ pajjiżi li baqgħu lura fl-industrija f'dak iż-żmien.

_____ (2)

8. Agħti effett wieħed ta' din ir-Rivoluzzjoni Industrijali.

_____ (1)

(Total 12-il marka)

F. Aqra s-sors u wieġeb il-mistoqsijiet.

Wara l-gwerra li ġġieldu bħala alleati fl-1864, l-Awstrija u l-Prussja ma setgħux jiftiehm fuq kif ha jmessu lil Schleswig-Holstein. Għalhekk inqalget gwerra fejn il-Prussja, meġġuna minn pajjiż ieħor, rebhet f'qasir żmien. B'hekk il-Prussja saret l-aktar stat Ġermaniż b'saħħtu u xi stati oħra żgħar, li qabel diġa' kienu soċġi bil-ftehim taż-Zollverein, ingħaqdu magħha. Għalhekk il-Prussja setgħet tipprepara għall-gwerra li jmiss biex b'hekk tilhaq l-iskop ewlieni tagħha.

1. Kontra min kienet il-gwerra tal-1864 li fiha l-Awstrija u l-Prussja ġġieldu bħala alleati?

_____ (1)

2. Kemm damet il-gwerra bejn l-Awstrija u l-Prussja? _____ (1)

3. Liema pajjiż ieħor ghen lill-Prussja fil-gwerra kontra l-Awstrija?

_____ (1)

4. Min kien Prim Ministru tal-Prussja f'dak iż-żmien? _____ (1)

5. Semmi stat Ġermaniż li nġhaqad mal-Prussja f'dak iż-żmien. _____ (1)

6. X'kien il-ftehim taż-Zollverein ?

_____ (1)

7. X'kien l-iskop ewlieni tal-Prussja għall-futur tal-Ġermanja?

_____ (1)

8. Is-sors jghid li l-Prussja setgħet tipprepara għall-gwerra li jmiss.

a) Kontra min kienet din il-gwerra? _____ (1)

b) X'kien ir-riżultat tagħha?

_____ (2)

(Total 10 marki)

Ġ. Hares lejn is-sors u wieġeb il-mistoqsijiet.

1. Min huma ż-żewġ dittaturi li jidhru fis-sors?

_____ (2)

2. Dawn iż-żewġ dittaturi daħħlu lil pajjiżhom fi gwerra harxa kontra xi pajjiżi oħra. Semmi żewġ pajjiżi li gġieldu kontriehom.

_____ (2)

3. X'tissejjah din il-gwerra? _____ (1)

4. Għaliex ir-raġel li jidher fuq il-lemin irnexxielu jirbah il-poter f'pajjiżu?

_____ (2)

5. X'jissejjah il-moviment li dan ir-raġel kien waqqaf f'pajjiżu?

_____ (1)

(Total 8 marki)

**G. Ikteb paragrafu ta' madwar tmien sentenzi fuq TNEJN minn dawn.
B'kollox trid tikteb żewġ paragrafi.**

1. Il-Belġju jsir pajjiż independenti
2. Ir-Rivoluzzjonijiet tal-1848 fl-Imperu Awstrijak
3. L-Italja ssir nazzjon wieħed
4. Il-Lega tan-Nazzjonijiet (*League of Nations*)
5. Il-kriżi ekonomika ta' bejn iż-żewġ Gwerer
6. Il-Faxxiżmu fl-Italja

(10 x 2 = 20 marka)